

Дослідження структури страхового ринку України в контексті оцінки його конкурентоспроможності

Лада Шірінян, Михайло Арич

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вступ. Дослідження структури страхового ринку України є важливою складовою комплексної оцінки його конкурентоспроможності та має базуватися на науково-обґрунтованому підході для отримання об'єктивних результатів.

Матеріали і методи. Джерелами матеріалів дослідження є фактичні дані страховиків, річні звіти Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, дані Державної служби статистики України. Науковий пошук проведено в рамках триетапної методики Шірінян Л.В. оцінки конкурентоспроможності страхового ринку [1, 2].

Результати. Отримано значення індексу Розенбюта (IR) для ринку страхування життя на рівні $IR=0,110$ при максимально можливому значенні $IR=1$ для монополії. Для ринку «non-life» страхування значення $IR=0,021$, а в цілому для всього страхового ринку України в 2016 році індекс Розенбюта становив 0,018.

Виходячи із розрахованих значень індексу Лінда, можна стверджувати, що для ринку «life» страхування узгодження дій, спрямованих на обмеження конкуренції, можливе лише у разі охоплення 9 перших страховиків, для ринку «non-life» страхування – у випадку 67 страховиків, а для всього страхового ринку – в разі охоплення 77 перших страховиків.

Аналіз бар'єрів входу та виходу та динаміки зміни кількості страховиків на фінансовому ринку України виявив, що протягом останніх років кількість страхових компаній суттєво зменшується (як в цілому, так і в розрізі секторів «life» та «non-life» страхування). Так, кількість «life» страховиків за 2012-2016 роки зменшилась на 37,1 %, при чому тільки за останній рік скорочення становить 20,4 %. Аналіз динаміки «non-life» страховиків показує дещо менші значення зменшення числа страхових компаній: 23,0 % за 2012-2016 роки та 13,1 % тільки за 2016 рік.

Висновки. Структура страхового ринку України перебуває під впливом різних соціально-економічних та політичних факторів, розподіл послуг є нерівномірним, а сам ринок далекий від монополізації. При цьому злиття та поглинання є дозволеним та безперешкодним.

Результати дослідження отримано в рамках держбюджетної теми НДР кафедри фінансів Національного університету харчових технологій «Комплексна оцінка та шляхи підвищення конкурентоспроможності страхового ринку України в контексті європейської інтеграції» (номер державної реєстрації 0117U001246, наказ МОНУ №198 від 10.02.2017, термін виконання 2017–2020 рр. Керівник проекту – д.е.н, проф. Шірінян Л. В.).

Література

1. Шірінян Л. В. Фінансове регулювання страхового ринку України: проблеми теорії та практики: монографія / Л. В. Шірінян. – Наукове видання. – Київ: видавництво «Центр Учбової Літератури», 2014. – 458 с.
2. Арич М.І., Шірінян Л.В. Дослідження конкурентоспроможності страхового ринку України: географічний аналіз / М.І. Арич, Л.В. Шірінян // Наукові праці НУХТ. – 2017. – Том 23, №5, Частина 2. – С. 17 – 25.